

spørgsmaalet; det kan jo ikke hjælpe at slæbe det være uden for Betragtningen. Jeg er enig med det ærede Medlem for Aalborg Amts 4de Valgtreds (N. Thomsen) i, at der maa stilles et Par Vædringsforslag, gaaende ud paa, at saa og saa mange Mil Jærnbane kan der bygges aarlig, eller saa og saa stort et Beløb kan der aarlig anvendes til Jærnbaner, thi der er ingen Tvivl om, at naar vi føre en sparommelig Statsusholdning, kan der nok blive Penge til at bygge Jærnbaner samtidig med, at der bliver Penge til de andre Statsformaal. Det gjorde mig ondt at høre, at den høje Indenrigsminister vil have en Vaaneparagraf koblet til dette Forslag, og at han endog saa rent ud erklærede, at naar vi ikke fik en Vaaneparagraf, kunde vi ikke saa Jærnbaner. Jeg haaber, at dersom den ærede Minister fastholder dette, er det ensbetydende med, at vi ingen Jærnbaner saa. Jeg siger, at jeg haaber det; thi til Trods for, at jeg sætter megen Pris paa Jærnbaner, vil jeg dog hellere undvære dem end have dem med Statslaan, og jeg vil haabe, at Flertallet af dette Ting er enigt med mig i ikke at stemme for Statslaan til den Regering, der paa ulovlig Maade har brugt de store Statsmidler, vi havde, til uproduktive, unyttige og skadelige Foretagender.

Rogtmand: Efter at Debatten har taget det Omfang, som den nu har faaet, vil ogsaa jeg gerne gøre nogle Bemærkninger om den foreliggende Sag. Jeg vil antage, at det havde været mere naturligt, at Størstedelen af denne Diskussion var bleven henlagt til et andet Tidspunkt, nemlig til Sagens 2den Behandling; saa vilde der sikkert have foreligget Vædringsforslag, som havde givet fastere Holdpunkter for Diskussionen. Men paa den anden Side maa jeg indrømme, at Diskussionen om de almindelige store Hovedspørgsmaal, som man maa søge at gøre sig klare, kan ogsaa meget godt optages paa det nuværende Stadium, og da det er sket, vil jeg følge lidt med i saa Henseende. Jeg skal først et Øjeblik dvæle ved Spørgsmaalet om Betimeligheden af hele dette Forslags Fremkomst. Dette Betimeligheds-spørgsmaal er jo blevet rejst fra forskellige Sider, og Meningerne derom have været meget delte. Nogle have udtalt

sig rosende om, at Forslaget er kommet frem, andre have talt søligt derom og nogle endog dadlende. Jeg vil indrømme, at Spørgsmaalet om Betimeligheden bliver al Tid en Stønsfag og allermest under politiske Forhold som dem, under hvilke vi nu leve. Vi staa jo saaledes, at vi meget godt vide, at enhver Sag af Betydning og stort Omfang, der tages op, har grumme ringe Chancer for at kunne føres igennem med et Resultat, som fra dette Tings Side kan kaldes heldigt. Dette skyldes jo særlig hele den unaturlige Stilling, at den nuværende Regering har forbeholdt sig en Ret, som den har været med til at nægte dette Ting, nemlig Retten. Derpaa staaar det altsaa altid, at naar dette Ting vil tage en større og vigtigere Sag op til Forhandling, saa maa det være belæbet paa det, at hvis det virkelig vil føre det igennem, efter sin Overbevisning og i den Form, som det tror er hensigtsmæssig og tidssvarende, saa strander den dog til sidst paa den Ret, Regeringen har forbeholdt sig selv, nemlig Retten. Det ere vi bleve saa vant til, saa det er ikke noget nyt. Men netop under de Forhold siger jeg, at det saa noget mere end ellers er en Stønsfag, hvorvidt man i det hele taget vil tale om store Sager. I den senere Tid er det jo blevet almindeligt at faste den Ting ud, at vort Arbejde skal gaa ud paa „Resultater“. Jeg indrømmer, at i Almindelighed er det jo rigtigt, at man skal arbejde paa dem og ikke paa nogen anden Maade, men der kan være forskellige Meninger om, hvori disse „Resultater“ skulle bestaa. Og saadan som den politiske Sprogbrug her i Landet har dannet sig om Ordet „Resultater“ i de senere Aar, er det jo blevet til, at Arbejdet skulde ende i en Lovbeslutning. Jeg paastaar — og jeg tror heller ikke, at nogen vil benægte det — at i al Almindelighed kan der tales om Resultater ogsaa paa anden Maade. Man kan tale om Resultater — enten de nu ere af større eller mindre Værd — uden at det just behøver at være af Kongen stadsfæstede Love. Jeg skal blot nævne, at man ved at tage en større Sag op til Behandling kan naa til det Resultat, at Synet paa, Betragtningen af denne Sag klargøres i den offentlige Mening. Den offentlige Mening faar en yderligere bestemt Opfattelse af de